

RAVUN PEILI

Ajankohtaista ravusta, 1/2005, II vuosikerta (2)

Ravun talvi

Tulihan se talvi vihdoinkin, vielä tammikuussa satoi vettä ainakin Savossa, joten sekä meidän että ravun talvi on ollut jos ei muuta niin erilainen. Ravulle talvi on yleensä hiljaista aikaa, kärvistelyä, jolloin ensi kesän poikassatoa kysytelään ja odotellaan kasvukauden alkua.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen (RKTL) tutkimuksissa on selvinnyt, että täpläravut saattavat talvehtia jopa kuivilla, jääpeitteen alla, kun vedenpinta talven aikana laskee. Osa täpläravuista jää jököttämään koloonsa ja osa ilmeisesti liikkuu pakenevan veden mukana. Jääpeitteen alla voi kuitenkin olla sen verran lämmintä siinä kivinkolossa, ravun pesässä, että täplärapu selviää hengissä jopa muutaman kuukauden ja alkaa viettää normaalia elämää kun vesi taas keväällä nousee. Taitaakin olla niin, että vedenkorkeuden säännöstely ei välttämättä ole niin haitallista ravulle kuin voisi olettaa. Tutkimus valmistuu muutamana vuoden sisään, joten tästäkin lisää myöhemmin.

Ja talven jälkeen tulee kevät, vääjäämättä. Yksi kevään merkeistä on se, että puhelimet alkavat soida ja monimutkikkaat rapukysymykset alkavat työllistää. Rapuista kevättä vaan Raputietokeskuksen ja Suomen ravunviljelijöiden liiton puolesta.

(Japo Jussila, Raputietokeskus)

Puheenjohtajan pakinat

Rapujen istutuksien tarpeellisuutta, onnistumisia ja vaikutuksia seurataan RKTL:n, TE-keskusten ja kalatalouskeskusten kautta jatkuvasti. Asia pitäisi olla kohtuullisella mallilla, mutta kaikesta huolimatta on suuria ongelmia mm. täpläravun levinneisyyden ja rapuruton kanssa.

Monesti saa myös sen käsityksen, että täplärapu olisi yksinomainen rapuruton levittäjä ja ylläpitäjä Suomessa. Tämähän ei pidä paikkaansa. Täplärapujen siirtoistutuksilla on useasti siirretty myös rapurutto alueelta toiselle, mutta on myös useita tapauksia, jolloin jokirapuistutuksilla on siirretty tauti vesistöstä toiseen. Yhtenä ongelmana on, ettei täpläravun siirtojen jälkeen välttämättä tiedetä, että samalla on siirretty rapuruttoa. Jokirapujen kohdalla on yleensä tilanne toinen: jos on siirretty rapujen yhteydessä myös tauti, niin se näkyy yleensä seuraavana keväänä molemmissa vesistöissä kuolleina rapuina.

Luvattomat siirtoistutukset ovat kaikkein pahimpia tapahtumia, koska niistä eivät ulkopuoliset ja valvovat viranomaiset tiedä mitään. Pahimmassa

tapauksessa on samalla siirretty tauti, joka huomataan vuosien päästä ja syyllisestä ei yleensä tiedä kukaan. Luvattomat täpläravun siirtoistutukset tuhoavat myös ajan myötä hyviäkin jokirapukantoja jonkun henkilön ajattelemattoman istutuksen takia, vaikka siirrettävät ravut olisivatkin olleet terveitä. Tosiasiana on kuitenkin huomioitava, että suuri osa Etelä-Suomen vesistöjen täplärapukannoista on rapuruton saastuttamia.

Millä sitten näitä ongelmia saataisiin vähennettyä? Valistus on tietenkin yksi keino, eikä mitenkään huono sellainen. Silloin kun ravuista muutenkin keskustellaan, eli ravustuskauden aikana, olisi hyvä vieläkin pontevammin tuoda esille ”omien istutusten” vaarat. Aina, kun rapuihmisiä haastatellaan ei olisi pahitteeksi mainita em. asiasta.

Toinen keino on siirtoistutusten rajaaminen ainoastaan vesistön sisälle ja ulkopuoliset siirtoistutukset lopetettaviksi. Niistähän on tullut erilaisia kokemuksia vuosien varrelta. Huolestuttavaa on mielestäni viimeisimmät tutkimustulokset sekä vieläkin suurempana ongelmana riittämätön rapuruton tuntemus. Ei ole läheskään tarpeeksi tietoa rapuruton leviämismekanismeista ym. siihen liittyvästä. Ei tiedetä sitäkään voiko jokirapuvuissa mukana olla ruton kestäviä yksilöitä.

Turvallisin ja paras istukkaiden hankkimistapa on jokirapujen ja täplärapujen viljelmät. Kunhan pidetään siitä kiinni, että niissä on asiat kunnossa. Minusta selkeä vaatimus olisi viljelmien taudittomuuden osoittaminen, nimenomaan rapuruton osalta. Vähimmäisvaatimus pitäisi olla, että viljelmältä löytyisi molempia rapulajeja, jolloin ensimmäinen tautikontrolli olisi saavutettu. Sen tarkempaan rutottomuuden tutkimiseen en näkisi veloituksia, koska viralliset tutkimustulokset ovat vielä pahasti kesken ja puutteellisia.

(Pekka Heikkilä, Heikkilän raputila, SRL:n puheenjohtaja)

Täpläravun markkinointi

Raputietokeskus on yhdessä Suomen ravunviljelijöiden liiton ja useiden muiden rapukauppaan osallistuvien kanssa valmistellut täpläravun markkinoinnin tehostamiseen pyrkivän kampanjatarjouksen Maa- ja metsätalousministeriölle 15.3. sulkeutuneeseen tarjouskilpailuun.

Kampanjassa, mikäli se rahoitetaan, keskitytään suomalaisen täplärapusaaliin markkinoinnin tehostamiseen mm. saaliin keruun, kuljetuksen, prosessoinnin ja loppumarkkinoinnin tehostamisella. Kampanjan aikana pyritään löytämään täpläravulle uusia kuluttajaryhmiä ja ideoimaan uu-

sia täpläraputuotteita. Päämääränä on nykyisen saalispotentiaalain tehokas hyödyntäminen koko kaupaksi kelpaavan saaliin osalta, tavoitteena on etsiä markkinat kaikille yli 9 senttisille täpläruuille.

Kampanja on kolmevuotinen ja sen aikana järjestetään kahdet rapumarkkinat Helsingissä. Näistä markkinoista pyritään mahdollisimman laajalla yhteistyöllä luomaan kestävä markkinaperinne. Kampanjassa on mukana mm. Päijänne-instituutti, Kalatalouden Keskusliitto ja sen jäsenjärjestöjä, äyriäiskauppiaita sekä muutamia muita rapuihmisiä. Asiasta kiinnostuneet voivat ottaa yhteyttä Raputietokeskukseen, yhteystiedot tämän lehden toisella sivulla.

(Japo Jussila, Raputietokeskus)

Mitä ikinä pitäisi tietää ravunviljelystä?

Se on puettu kuviksi ja sanoiksi, elävää videokuvaa ravunviljelyn perusteista ja niistä toimista joita tarvitaan tärkeän päätöksen tekemisessä.

RAVUNVILJELYN ABC (MUTTEI XYZ)

Opetuspaketin voi tilata Raputietokeskuksesta (puh. 040-5428982, sposti raputietokeskus@jippii.fi) hintaan 50 e.

SRLn toimintasuunnitelma v. 2005

Suomen ravunviljelijöiden liiton yleiskokous hyväksyi viime vuoden lopulla kuluvaan vuoteen koskevan toimintasuunnitelman. Seuraavassa on tämä suunnitelma kokonaisuudessaan. Liiton toiminnan tukemiseksi toivomme teiltä kommentteja liiton toiminnan suunnasta tulevinakin vuosina.

Suomen ravunviljelijöiden liitto tulee myös vuonna 2005 julkaisemaan tiedotuslehteä, jonka seuraava numero ilmestyy keväällä 2005.

Ravunviljelijöiden markkinapalsta sisällytetään Suomen ravunviljelijöiden liiton nettisivuihin. Markkinapaikka on avoin Suomen ravunviljelijöiden liiton jäsenille. Markkinapaikka on yksi porkkana Suomen ravunviljelijöiden liittoon liittymiseksi.

Joulukuussa 2004 Raputietokeskus hakee rahoitusta täplärapujen markkinoinnin valmisteluhankkeelle, jonka yhtenä osana on täplärapujen laatujärjestelmän kehittäminen ja täplärapujen mekin edistäminen. Hankkeen hakijana on Päijänne-instituutti. ruokarapujen laatuluokitus on osa haettavaa täplärapujen markkinointi hanketta ja siten kuuluu osana ravunviljelyn laatujärjestelmään ja Suomen ravunviljelijöiden liiton intresseihin. Laajemman ravunviljelyn laatujärjestel-

män kehittämistä jatketaan vuonna 2005. Haettavalla hankkeella valmistellaan vuonna 2005 haettavaa laajempaa täplärapun markkinointihanketta.

Suomen ravunviljelijöiden liitto osallistuu Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen raputalousohjelmaan ja sen kehittämiseen mahdollisuuksiensa mukaan.

Suomen ravunviljelijöiden liitto osallistuu Kuopion yliopistolla tehtävään rapututkimukseen (mm. fil.yo. Jenny Makkosen ja FM Anna Alarannan hankkeet) esimerkiksi näytteitä toimittamalla ja muin sopivin toimenpitein.

Suomen ravunviljelijöiden liitto seuraa ravunviljelyyn liittyvän lainsäädännön kehittymistä ja antaa tarvittaessa lausuntoja.

Suomen ravunviljelijöiden liitto selvittää mahdollisuutta järjestää matkaa Norjan Pykeijaan myös syksyllä 2005.

Suomen ravunviljelijöiden liitto pitää sääntömääräiset kokoukset ja hallitus kokoontuu tarvittaessa.

Jäsenhankintaa kehitetään aktiivisesti mm. Ravun Peilin kautta.

(SRLn yleiskokous 1.12.04, pöytäkirjaote)

Rapukauppaan kokoa ja laatua

Raputietokeskus on saanut tehtäväkseen koko- ja laatukriteerien valmistelun rapukaupan helpottamiseksi ja yhtenäisten nimikkeiden luomiseksi. Tehtävään on myönnetty 19000 € viimeisessä KOR-rahoituksessa ja työt tehdään tämän vuoden aikana.

Koko- ja laatukriteerien valmistelussa olemme valmiit kuuntelemaan ravunviljelijöiden ehdotuksia ja ideoita, tämä asiahan koskee kaikkia niitä, jotka ovat tekemisissä rapukaupan kanssa. Mielikäs ja kansantajuinen luokittelu on selkeästi myös ravunviljelijöiden etu, jota voi myöhemmin käyttää hyväkseen myös mainonnassa.

Koko- ja laatukriteerin valmistelun on kutsuttu mukaan Suomen ravunviljelijöiden liiton edustaja ja useita muita rapu- ja äyriäiskauppaan osallistuvia yrityksiä ja yksityisiä henkilöitä. Asiasta kiinnostuneet voivat ottaa yhteyttä Raputietokeskukseen, jonka yhteystiedot ovat tämän lehden toisella sivulla. Laatua rapukauppaan!

(Japo Jussila, Raputietokeskus)

Jokiravun perimän eroista

Kuopion yliopistossa on käynnissä tutkimus, jolla pyritään selvittämään suomalaisten jokirapukantojen perinnöllisiä eroja. Tavoitteena on mahdollisten erojen löytyessä pyrkiä määrittelemään kuinka erilaiset jokirapukannat soveltuvat esimerkiksi viljelyyn tai istukkaiksi. Alustavien tulosten perusteella näyttää siltä, että ihan kaikkea jokiravun perimän vaihtelua ei vielä ole hukattu siirrettäessä istukkaita usein sattumanvaraisesti vesistöstä toiseen. Tutkimusta tekee FK Anna Alaranta Soveltavan biotekniikan instituutissa.

Käytännön esimerkkinä tehdystä työstä on mm. se, että Ruotsista tehdyistä istutuksista on yhden suomalaiseksi epäillyn istukaskannan voitu todistaa olevan Suomesta. Näin on saatu varmuus yhden pohjoisruotsalaisen järven jokirapukannan alkuperästä. Perimän piirteitä selvittämällä on myös todettu, että Suomeen muutama vuosi sitten rantautunut jokirapuerä oli Montenegrosta vaikka alkuperäksi oli mainittu Ruotsi. Pieni, mutta merkittävä ero!

Annan työn valmistuminen vie vielä muutaman vuoden, mutta ensimmäisiä varmennettuja tuloksia voi olla käytössä jo tämän vuoden aikana. Käytännön sovellusten osalta palaamme vielä asiaan.

(Japo Jussila, Raputietokeskus)

Rapumatkailua Ruotsissa

Raputietokeskus järjesti yhdessä Kuopion yliopiston kanssa tutustumismatkan Ruotsiin, kohteena olivat rapumatkailuun panostaneet yritykset Götanmaalla, Linköpingin ympäristössä. Viiden päivän reissuun osallistui reilut 20 henkeä, jotka viettivät antoisat 5 päivää Rydan kartanon tiloissa. Ruotsalaisena isäntänä toimi Björn Tengelin (Structor Miljöteknik, Örebro).

Matkan aikana tutustuttiin kaikkiaan viiteen yritykseen, joiden tarjontaa muiden palvelujen ohella kuului erilaiset rapumatkailu- ja ravustuspaketit.

Yhteisenä tekijänä kaikilla yrittäjillä oli vankka näkemys yhteistyön voimasta. Alueen rapumatkailuun keskittyvien yrittäjät ovat kiinteässä yhteistyössä ja pyrkivät erikoistumalla tarjoamaan kaikille matkailijoille parhaiten sopivia palveluja. Asiakkaat ohjataan aina sen yrittäjän puolelle, jolla on asiakkaan toivomat palvelut. Päämääränä on saada matkailijat jäämään maakuntaan, vaikkei aina omalle tilalle.

Keskustelimme myös merkillisistä rapukuolemista paikallisissa täplärapukannoissa. Pitkällisen selvittelyn jälkeen paljastui, että taimitarhalla käytetyt hyönteismyrkyt (tukkimiehentäin torjunta, pyretriini) olivat valuneet sadannan mukana alapuoliseen vesistöön ja tuhonnet täplärapukannan. Ympäristömyrkkujen kanssa on syytä olla varuillaan, sillä rapuun tehoavat hyönteismyrkyt, rapu on siis sukua hyönteisille!

Matka huipentui rapujuhliin Ryda Gårdin tiloissa, jossa saatiin ruotsalaisen tavan mukaan syödä runsaasti rapuja ja kilistellä maljoja rapulaulujen lomassa, juhlaväkeä kuvassa oikealla. Jos matkasta ei jäänyt muuta käteen, niin ainakin muutama uusi rapulaulu.

(Japo Jussila, Raputietokeskus)

RUOKOSEN RAPU

Elli Mattila & Ilkka Raukola
Kirkkotalas 1
35300 ORIVESI
p: 03-3345343, 050-3083255
raukola@koti.soon.fi

OSTAMME JA MYYMME RAPUJA!

**MYNNISSÄ MYÖS RAPUROSVO-MERRAT
SEKÄ GRUNDFOS-UPPOPUMPUT.**

Rehuraision rapurehukuulumiset

Rehuraision Oy on jo usean vuoden ajan kehittänyt ravuille sopivaa kuivarehua. Nyt kolmen koesyötövuoden jälkeen on aika kertoa asiasta koko ammattiryhmälle.

Rehusuunnittelun haasteena on ollut löytää ravulle täysrehuresepti, jossa pelletti säilyy vedessä hajoamatta mahdollisimman pitkään. Yleensä ns. sideaineella on kuitenkin omat huonot puolensa ravinnon imeytymisen kannalta, siksi olemme lähteneet perusolettamuksesta, että annettu pelletti syödään vuorokauden sisällä. Silloin käyttämämme resepti toimii riittävään hyvin.

Nykymuodossaan rapurehume on keittopuristusmenetelmällä valmistettu. Rehun valkuainen koostuu soijasta, kalajauhasta ja vehnäguteiniista. Energiaa tuovat kala- ja kasviöljy. Rehussa on raakavalkuaista 31 % ja rasvaa 8 % (tuoteseloste seuraavalla sivulla).

Kasvattajakokemukset ovat saadun palautteen mukaan positiivisia. Rapu syö pellettejä kiitettävästi. Rakeista irtoavat aromit houkuttelevat ra-

puja syömään rehua pian niiden jouduttua ve-
teen. Kaakkois-Suomen kasvattajista osa kom-
mentoi voivansa nopeuttaa kuivarehun ansiosta
ravun markkinointia yhdellä kesällä. Kuivarehu-
ruokinnalla tuntuu kannibalismi vähentyvän, al-
lashygienia on paremmin hallussa ja ruokintaan
sekä rehun tekoon kuuluu huomattavasti vähem-
män aikaa. Rehukustannuksena kasvattaja-
arvion mukaan voitaneen laskea noin 20 senttiä
per rapu, kun rehun alv. 0 -hintaa vapaasti Raisi-
ossa on noin 2,7 euroa per kilo. Laskutettaessa
kaupan kautta hinta nousee kaupan marginaalin
verran. Minimi toimituserä on 20 kilon säkki.

Tulemme valmistamaan kuluvan kevään aikana
yhdessä erän 5 mm:n rapurehua.

Mikäli haluat kokeilla kyseistä rehua, tilaukset
tulee soittaa lähimmän maatalouskaupan kautta
tai 02 - 443 2111 / Tommi Mäkeläinen. Hyvää
kasvatuskautta toivottaen.

**(Erik Norrgård, Markkinointipäällikkö, Ka-
lanrehuysikkö)**

REHUR AISIO OY	TUOTESELOSTE - VARUDEKLARATION
Raisio Vasara/ave	21.6.2004 1 (2)

RAPU-REHU	Extrudoitu kasvatusrehu rapuille. Extruderat tillväxtfoder för kräftor.

Koostumus:	%	Sammansättning:
Vehnä	39,2	Vete
Soijajauho	31,5	Sojamjöl
Kalajauho (erikoislaatu)	10,0	Fiskmjöl (special kvalitet)
Katkarapujauho	4,0	Räskkalsmjöl
Vehnägluteeni	3,0	Vetegluten
Rehufosfaatti	2,5	Foderfosfat
Kasviöljy	2,5	Växtolja
Kalaöljy	2,0	Fiskolja
Vehnätärkkelys	2,0	Vetestärkelse
Esiseokset	3,3	Förblandningar
	100,0	

Ravintoaineet:	%	Näringsämnen:
Raakasva	8,0	Råfett
Raakavalkuainen	31,0	Råprotein
Raakakuitu	3,0	Växtråd
Hehkutusjäännös (tuhka)	8,0	Glödningsrest (aska)
Kalsium (Ca)	1,2	Kalcium
Fosfori (P)	1,2	Fosfor

Lisäaineet:	KY-IE/kg	Tillsatsämnen:
A-vitamiini (lisätty)	8.000	A-vitamin (tillsatt)
D3-vitamiini (lisätty)	3.000	D3-vitamin (tillsatt)
	mg/kg	
E-vitamiini (DL-alfa-tokoferoli)	300	E-vitamin (DL-alfa-tokoferol)
C3-vitamiini (Stay C)	300	C3-vitamiini (Stay C)
BHA-antioksidantti		BHA-antioxidant
Etoksikiini-antioksidantti		Ethoxyquin-antioxidant
Astaksantiini-väriaine		Astaxanthin-färgämne
Kolesteroli		Kolesterol

yhteistyössä mukana

Raputietokeskus (www.raputieto.net, raputietokeskus@jippii.fi,
puh. 040-7082524 tai 040-5428982)

Suomen ravunviljelijöiden liitto ry (www.ravunviljelijat.net)

